

Quick scan ecologie

Gemeenlandshuis te Spaarndam

Samenvatting

Voor het terrein van het Gemeenlandshuis te Spaarndam wordt een ruimtelijke ontwikkeling voorbereid. Er is een masterplan opgesteld waarin de ontwikkelingen worden beschreven. Het betreft deels verbouwing, deels herinrichting en deels nieuwbouw van woningen en commerciële ruimten. Het Gemeenlandshuis en enkele andere gebouwen zijn beschermd als monument, de overige opstallen op het terrein zijn dat niet. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure gevoerd. Onderzocht is of er een effect op beschermde natuurwaarden is te verwachten als gevolg van de ontwikkelingen.

Uit het oriënterend onderzoek is gebleken dat er in potentie huismussen en vleermuizen aanwezig zijn in de gebouwen. Een afdoend onderzoek wordt daarom uitgevoerd. Mogelijk is er een ontheffing van de Flora en Faunawet nodig.

Op de overige natuurwaarden worden geen effecten verwacht. Er is geen vergunning van de Natuurbeschermingswet of een wijziging van de ruimtelijke verordening nodig.

Inhoud

- 3 — Aanleiding
- 4 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden
- 6 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur
- 8 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden
- 10 — Conclusie en advies
- 11 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever Hoogheemraadschap Rijnland

Projectnummer 15.122
Datum 13 juli 2015
Auteur P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd T. Ursinus
Status definitief

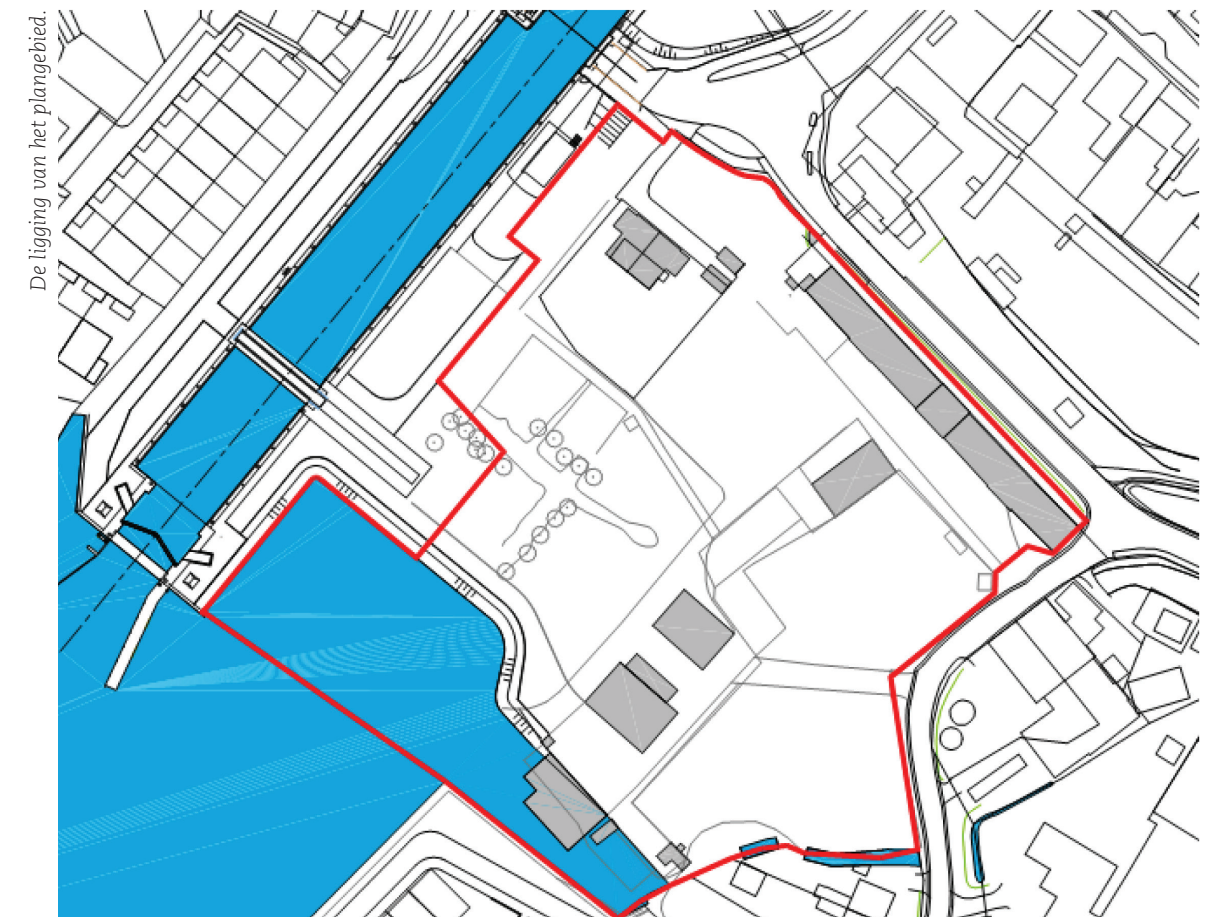
Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
Tel 06 - 27564247
E-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

H 01

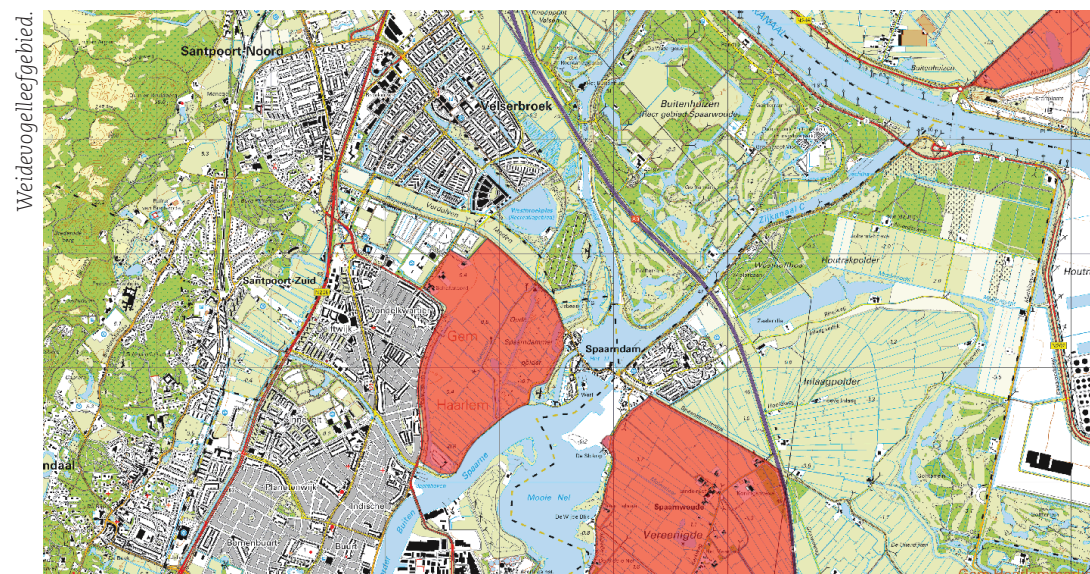
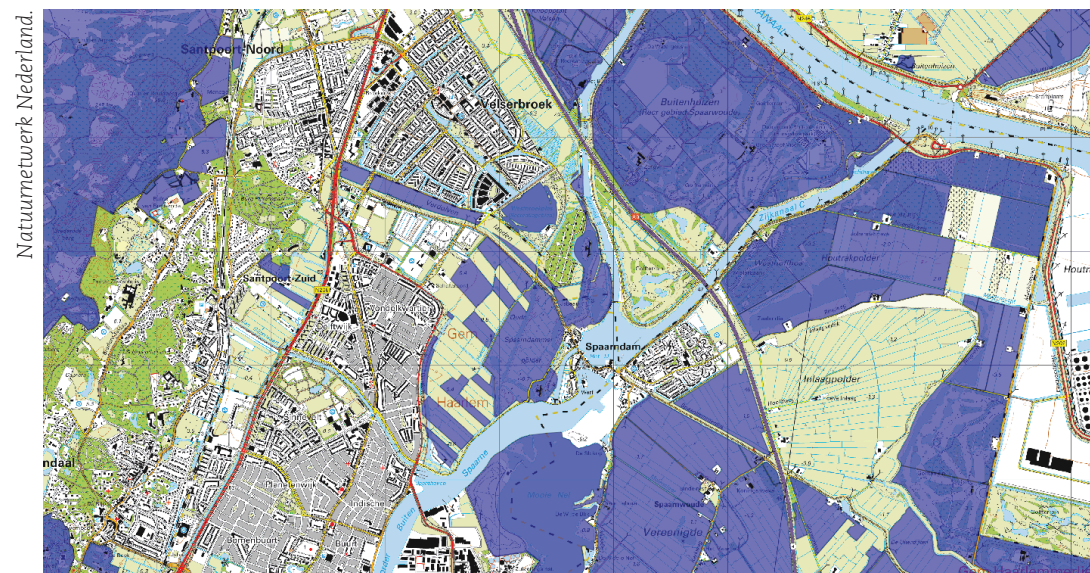
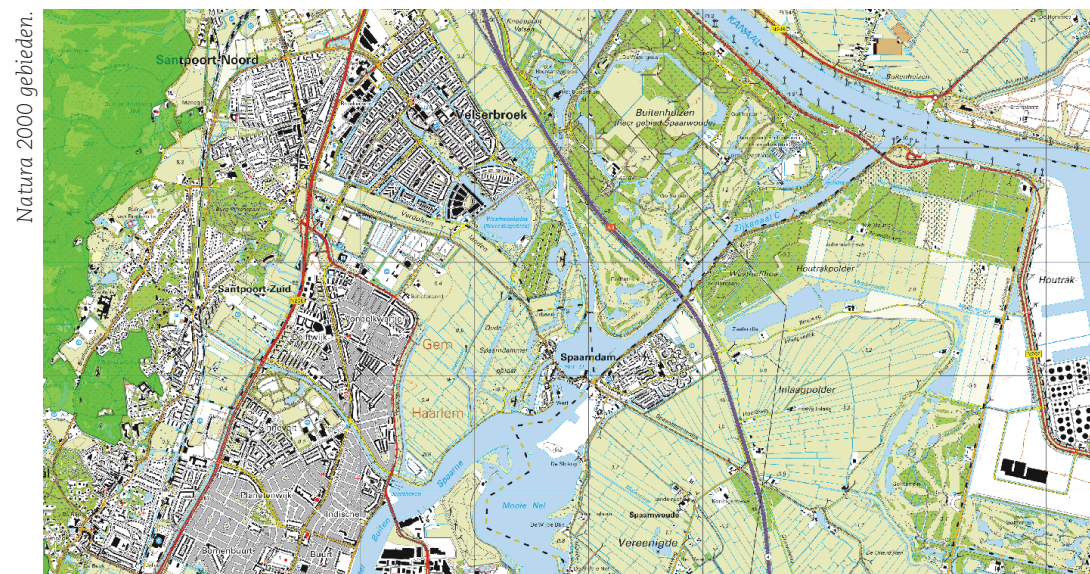
Aanleiding

Voor het terrein van het Gemeenlandshuis te Spaarndam wordt een ruimtelijke ontwikkeling voorbereid. Er is een masterplan opgesteld waarin de ontwikkelingen worden beschreven. Het betreft deels verbouwing, deels herinrichting en deels nieuwbouw van woningen en commerciële ruimten. Het Gemeenlandshuis en enkele andere gebouwen zijn beschermd als monument, de overige opstallen op het terrein zijn dat niet. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure gevoerd. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Gezocht wordt naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van eventueel afdoend onderzoek. Om een goed oordeel te kunnen geven is op 19 juni 2015 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het terrein en is onderzocht wat de potentieel aanwezige natuurwaarden zijn. In de voorliggende notitie worden de resultaten van het oriënterend onderzoek besproken. Op basis van de quick scan is besloten dat een afdoend onderzoek naar huismus en vleermuizen noodzakelijk is. Het eerste onderzoek hiervoor is inmiddels uitgevoerd. Deze gegevens zijn meegenomen in het voorliggende rapport.

H 02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Het gemeenlandshuis ligt vlakbij de Grote Sluis die in het Spaarne ligt. Het gemeenschapshuis staat te Spaarndam en is eigendom van het Hoogheemraadschap van Rijnland. De directe omgeving bestaat uit dorpsbebouwing. Het terrein achter het eigenlijke gemeenschapshuis is voornamelijk begroeid met gras. Er loopt een korte sloot en er staan enkele hagen. Er staan enkele opstallen, voornamelijk van hout. Op het terrein achter het Gemeenlandshuis bevinden zich enkele gebouwen die verbouwd zullen worden tot o.a. woningen. De kleine opstallen ter plaatse van de moestuin zullen worden gesloopt. Hiervoor in de plaats komt nieuwbouw van woningen. De moestuin wordt verplaatst. Ook zal er extra water worden gegraven en wordt een deel van het terrein heringericht (o.a. een parkeerterrein). Het gemeenschapshuis zelf krijgt eveneens een andere bestemming, maar wordt gezien de monumentale status alleen intern verbouwd.

Natura 2000 gebied Kennemerland-Zuid

Kennemerland-Zuid is een uitgestrekt duingebied aan de zuidkant van het Noordzeekanaal. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. De overgang tussen de kalkrijke jonge duinen en ontkalkte oude duinen ligt ter hoogte van Zandvoort. Dit levert een soortenrijke en kenmerkende begroeiing op, met duinroosvegetaties in het open duin, duingraslanden, vochtige en droge duinvalleien, plasjes, struwelen en duinbossen. Vegetaties van vochtige en natte duinvalleien komen met name voor ten zuiden van Zandvoort, waarvan het Houtglob het best ontwikkelde kalkrijke, natte duinvallei is. Het areaal kalkrijk duingrasland is vooral rondom Zandvoort groot. Hier komt het zeedorpenlandschap voor. De oudere duinen van het zuidoostelijk gedeelte herbergen goed ontwikkeld kalkarm duingrasland. Ook zijn er verschillende paraboolduincomplexen aanwezig. Op het Kennemerstrand is een jonge strandvlakte met embryonale duinen en een uitgestrekte oppervlakte met kalkrijke duinvalleien aanwezig. Aan de binnenduintrand zijn diverse landgoederen aanwezig. Hier is een aantal oude buitenplaatsen gelegen, die voor een aanzienlijk deel bebost zijn met naaldbos en loofbos, waaronder oude bossen met rijke stinze flora.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Juist buiten de bebouwde kom, op relatief grote afstand (>150 m), liggen terreinen die vallen binnen het natuurnetwerk Nederland, de voormalige ecologische hoofdstructuur. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland.

Weidevogelleefgebied

Via de ruimtelijke verordening van de provincie zijn in Noord-Holland de leefgebieden van weidevogels beschermd. De weilanden ten zuiden en ten westen van Spaarndam vallen binnen deze bescherming. Het weidevogelleefgebied mag niet worden verstoord door ruimtelijke ingrepen.

H 03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Om te kunnen beoordelen of er eventueel effecten zijn te verwachten op beschermde soorten is het gebied bezocht door een ecooloog. Tijdens het veldbezoek van 19 juni 2015 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende dieren en planten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd. De bronnenlijst is als hoofdstuk zes in de notitie toegevoegd.

Planten

Het gebied bestaat vrijwel geheel uit gazon. Hierin staan wel enkele bloemplanten, maar er zijn geen beschermde planten aangetroffen. Het gazon is niet als vegetatie in te delen. Op het terrein staan tevens enkele bomen en struiken; ook dit zijn cultivars. Langs de smalle en korte sloot is een rietvegetatie aanwezig. Het riet is zeer soortarm en heeft geen beschermde planten. Binnen het plangebied zijn geen beschermde planten aanwezig of te verwachten. De sluiswerken zelf vallen buiten het plangebied, eventuele muurvegetatie aldaar is daarmee niet relevant voor de ontwikkelingen.

Zoogdieren

Het dak van het gemeenschapshuis heeft veel scheefliggende dakpannen. Op het dak is tevens begroeiing (korts mossen, mossen) aanwezig die als sporen van dieren zijn aan te merken. De korts mossen en mossen groeien op de uitwerpselen. Dit kunnen zowel vogels als vleermuizen zijn. Vanwege deze kenmerkende sporen is een afdoend onderzoek naar vleermuizen (en huismus) noodzakelijk. Andere beschermde zoogdieren zijn met grote zekerheid afwezig. De soorten die verwacht worden zijn mol, huismuis, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis en mogelijk veldmuis. Het zijn alle zeer algemene kleine zoogdieren die geen speciale bescherming genieten.

Vogels

In de struiken en bomen zijn in potentie broedende vogels aanwezig. Dit zijn met zeer grote zekerheid geen soorten waarvan het nest het hele jaar is beschermd. Het dak van het gemeenschapshuis en een van de andere opstallen heeft scheefliggende dakpannen. Deze geven een goede mogelijkheid voor de huismus om hierachter een nest te maken. Bij het woonhuis nabij de sluis, juist buiten het te ontwikkelen gebied, zijn in de heg verschillende huismussen gezien. In combinatie met de scheve dakpannen kunnen broedende huismussen niet worden uitgesloten. Een afdoende onderzoek naar deze dieren is noodzakelijk. Het gemeenschapshuis en de overige opstallen zijn niet geschikt als broedplek voor de gierzwaluw. Voor deze soort is geen ontheffing en dus geen nader onderzoek nodig.

Herpetofauna en vissen

De sloot is onderzocht op amfibieën en vissen. Buiten de bastaardkikker zijn er geen dieren aangetroffen. In het Spaarne kunnen beschermde vissen voorkomen. Echter onder de oever ter hoogte van het plangebied is dat minder waarschijnlijk, vanwege het ontbreken van een onderwatervegetatie. Binnen het plangebied worden geen ringslangen of andere reptielen verwacht. Belangrijke reden is dat het gebied zeer ver van het natuurlijke verspreidingsgebied van reptielen ligt. Pas ter hoogte van Amsterdam worden ringslangen aangetroffen.

Atlassen

Uit de zoogdieratlas blijkt dat in de omgeving zowel de gewone dwergvleermuis als de ruige dwergvleermuis bekend is. Boven het Spaarne zijn watervleermuis en meervleermuis waargenomen. Uit de broedvogelatlas volgt dat de huismus uit de omgeving bekend is. Uit de overige atlassen zijn geen beschermde soorten af te leiden voor het plangebied.

Afdoend onderzoek

Op 26 juni 2015 is het eerste veldbezoek afgelegd ten behoeve van het afdoende onderzoek naar huismus en vleermuizen. De omstandigheden waren gunstig, droog en weinig wind, voor een inventarisatie. De inventarisatie is uitgevoerd in de avondschemering. De voorlopige resultaten wijzen uit dat ook in het gemeenschapshuis broedende huismussen aanwezig zijn. Het betreft een tiental broedparen. Tijdens de eerste inventarisatie zijn geen vleermuizen gehoord of gezien.

H 04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Flora en Faunawet

Er zijn in potentie huismussen en vleermuizen aanwezig in de gebouwen. Het Hoogheemraadschap heeft geen plannen voor herstel van het dak. De aanwezige heggen blijven behouden. Het gebruik van het terrein en het gebruik van de gebouwen wijzigt echter wel. De plannen kunnen een effect hebben op deze soorten. Een afdoend onderzoek naar huismus en vleermuizen is noodzakelijk. Ervaring elders leert dat de eventuele aanwezigheid van deze dieren niet leidt tot een belemmering op voorwaarde dat geschikte en gepaste maatregelen worden genomen om de effecten te mitigeren.

Natuurbeschermingswet

Beschermde Natura 2000 gebieden liggen op zeer grote afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op een redelijke afstand. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect uitgesloten.

Weidevogelleefgebied

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Weidevogelleefgebied liggen op een redelijke afstand. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect uitgesloten.

Voor het terrein van het Gemeenlandshuis te Spaarndam wordt een ruimtelijke ontwikkeling voorbereid. Er is een masterplan opgesteld waarin de ontwikkelingen worden beschreven. Het betreft deels verbouwing, deels herinrichting en deels nieuwbouw van woningen en commerciële ruimten. Het Gemeenlandshuis en enkele andere gebouwen zijn beschermd als monument, de overige opstallen op het terrein zijn dat niet. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure gevoerd. Onderzocht is of er een effect op beschermde natuurwaarden is te verwachten als gevolg van de ontwikkelingen.

Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 19 juni 2015 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen het plangebied en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Flora en Faunawet

Binnen de gebouwen zijn geschikte verblijfplekken aangetroffen voor vleermuizen ende huismus. Een effect op beschermde soorten binnen of vlakbij het plangebied is niet op voorhand uit te sluiten. Als er daadwerkelijk beschermde soorten aanwezig zijn, en die soorten ondervinden een negatief effect, dan is een ontheffing van de Flora en Faunawet of een verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk.

Natuurbeschermingswet en ruimtelijke verordening

Een effect op de natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland wordt, door de aard en de omvang van de geplande ontwikkelingen, niet verwacht.

Conclusie

Er is een afdoend onderzoek nodig naar huismus en vleermuizen. Mogelijk is een ontheffing van de Flora en Faunawet, of een verklaring van geen bedenkingen nodig.

Er is geen vergunning van de Natuurbeschermingswet nodig en er is geen afwijking van de ruimtelijke verordening Noord-Holland nodig.

Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest- Afrika. Triton Natuur

Herder, J. (2010). Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010. RAVON – Landschap Noord-Holland

Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogetboom, D., Hamers, J., Dekker, K. (2012). Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012. RAVON – Landschap Noord-Holland

Hoogetboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.

Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.

Kapteyn, K (1995). Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem

Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.

Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.

waarneming.nl

provincienoordholland.nl